

Locuinti'a Redactoiurii

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Sra'va tragatoriului

(Lóvész-utca), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se vorn primi decat numai de la corespondintii regulari ai „Federationii.“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va essi Joul-a si Dominec'a.

Pretiuu de Prenumeratiune:
Pre trei lune 3 fl. v. a.
Pre siese lune 5 „ „ „
Pre anulu intregu 10 „ „ „

Pentru Romanii:
prea intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala pentru fiescu-care publicati, ne separatu. In loenlu deschisu 20 „ cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 7/19. Martiu, 1873

Betranulu Deacu si-a pus tota auctoritatea ca se scape de morte ministeriulu actualu, ceea ce i-a si succedut, fiindu spriginutu si de vafrulu Sennyei de una parte, era de alt'a de betranulu Col. Ghiczy care inca cu spriginulu seu morale au venit intr'ajutoriu ammenintiatului ministeriu. Au fostu curiosa prvelisce a vedé pre capulu cellu mai betranu allu centrului stangei, ruptu de parti'a sa, motivandu si votulu astfelu, ca se nu para a fi veteratu solidaritatea, ceea ce firesce nu i-a potutu succede. ca ce mai multi di'n partita urmaru esemplulu seu, votandu pentru proiecte, precandu cellalaltu capu allu partitei Col. Tis'a, vrendu a impucina impressiunea contrastului s'a absentatu la votare. Pote fi ca acesta tactica se allessesse dupa previa intiellegere si in puterea conditiunilor de coalisatiune stipulate la nascerea acestui ministeriu si de frica d'a nu grabi venirea la putere a vechilor conservatori, dar procederea stangei este totu si de natura a compromite aduncu situatiunea ce si-a creatu centrulu stangei si prin ea oppositiunea parlamentaria, care, cellu pucinu cu privire la centrulu stangei, nu mai are ratiune d'a fi. Am dissu-o de multu, ca oppositiunea, precatu tempu va persiste a sta pre basea negatiunii pactului d'in 1867. nu va poté ajunge la putere, asta-di dupa celle intemperate adaugemu, ca ajungerea ei la putere este cu totulu imposibile, — ea se pote mai strinsu coalisá cu partea pana acum domnitoria a deachistoru, i-se potu chiaru da si câte-va portofioie ministeriali dar in fine ea nu va domni, ci pururea va duce unu rol secundariu. — Unde s'a mai vedintu asemene situatiune parlamentaria, ca drept'a guvernamentale se se affie in plina dissolutiune si stang'a necapabila de guvernare, pentru ca nu pote si nu va poté neci odata intruni majoritatea camerei? Cu tote aceste vietia ministeriulu actualu este forte precaria, dilile lui sunt numerate.

Pre deachisti si oppositionali de o potriua i prinde orrorea de vechii conservatori si prin urmare coalitiunea loru face se vegetedie ministeriulu actualu allu falsiloru liberali, si prin ei vegetedia tierra. Se dice ca betranulu Deacu pre catu va trai ellu, nu va sufferi, ca vechii conservatori se ajunga la putere, ca-ce nu vre ca tierra se se compromita prin regressare. Daca numai acest'a ar fi caus'a, apoi marturismu ca nu pricepem, ba multu ne miramu de principiile ce professedia si pune in aplicatiune guvernulu, allu carui-a nasu au fostu de la inceputu si este inca D. Deacu, acelle ori ce alta, numai liberali nu sunt. Sub auspiciile Dlui Deacu s'a facutu tote scurtariile, ciuntariile si forfecariile libertatiloru proclamate la 1848 si reclamate cu putere irresistibile de spiritulu tempului, sub auspiciile, ba la initiatiua lui Deacu s'a datu lovitura natiunalitatiloru, s'a facutu atate legi, prin cari ca unu firu rosu se tereie reactiunea intindiendu-si domnirea pre socotel'a libertatii si a progressulu numai si numai cu scopu d'a assecura elementulu magiaru nu preponderanti'a, ei omnipotentia.

Noi credemu ca Deacu se va familiarisa si va spriginu pre vechii conservatori, indata ce-si va fi castigatu convictiunea, ca vechii conservatori nu

voru face concessiuni Viennesiloru pre socotel'a Ungariei, ca ce despre politica loru eminente si eschisivu magiara aici a casa in Ungaria, Deacu nu se indoiesce unu minutu. Se ne erte inse betranulu Deacu daca ni permittemu a ne indoi in calculii intieptiunii salle. Acesta politica nu va duce si nu pote duce la scopu, d'in contra ea duce la izolarea si prin acest'a la slabirea si ruinaea elementulu magiaru, pre care, nu reactiunea mascata, ci numai addeverata libertate lu pote consolida si sustiene.

— Daca vechii conservatori, — a caroru venire la putere, cu tota aver-siunea si contraminele lui Deacu, este numai cestiune de tempu si inca nu prea indepartatu — si a caroru agerime politica este superioare, nu voru veni a inaugura altu sistemulu politicu, basatu pre alte principie mai pucinu eschisive, mai pucinu egoistice, facia de addeveratii factori ai vietiei politice in Ungaria, totu asiá de pucinu se voru ferici, totu impotenti voru remane si catastrofa i va ajunge. — Nu credia barbatii de statu ai Ungariei ca daca Croatii se arreta mai tractabili, daca Romanii scarbiti de celle ce se petrecu facia de ei, nu-si resipescu asta data in vanu poterile, daca serbii stau privindu la actele arbitrarie alle guvernulu si daca in fine slavii n'au incercatu inca a desvolta destulla vietia natiunale; — nu credia — o repetimu — ca aceste ar fi sim si numai de resignare nu, este numai unu armistitiu, este luciulu marii, ce precede eruptiunea furtunei. Magiarii si guvernulu loru rin politic'a inaugurata si impinsa pana la absurdu, au impinsu si pana acum, dar voru impinge de securu tote elemintele natiunali pana acum amice loru in cea mai pronuntiata oppositiune si acest'a se va manifestá in solidaritate si cu tota puterea intensiva si estensiva nu mai tardu decatu la prossim'a campania electorale. Aceste reflexiuni ni le suppeditedia precari'a situatiune actualu in carea vegetedia guvernulu si poporele Ungariei.

Se trecemu inainte. — Proiectulu de lege pentru urcarea timbrulu, cu tota coalitiunea d'a spriginu ministeriulu au intempnatu mai multa oppositiune. Corifeii centrului stangei, cari facia cu celle lalte proiecte luasse unu rol de compatimitu, se suffulcara a combate acestu proiectu, pentru cuventulu ca prin urcarea timbrulu saracimea este mai allessu ingreunata. Vai voue fariseiloru, cari stracorati tientariulu si inghititi camila! Dar prin celle lalte urcari nu totu saracimea este mai greu lovita? nu bietu poporulu tierranu supporta ore greutatea cea mare a totororu sarcineloru publice? Prin acestu fariseismu allu vostru affectandu ca vi mila (ca tiganulu de pila) de bietulu poporu, nu veti scapa de a vi-se trage masc'a de pre facia, neci vi va succede a vi revindeca nimbulu de multu perdutu allu falsulu vostru liberalismu, dar in fine, la votare, veti cade ca-ce majoritatea va vota si acesta lege, apoi se nu uitati ca voi inca aveti mare parte d'in onorea d'a fi creatu acesta trista majoritate.

Dfariile slave, si mai cu sama „le Nord,“ organulu cancellariulu rusecu si „Correspondentia Slav a,“ se occupa de la unu tempu in-

coce despre o aliantia „latino-slava.“ Acest'a din urma, in Nr. seu de la 19 Februaru contienendu unu importantu articulu privitoriu la o assemenea aliantia, credemu ca facemu bunu serviciu lectoriloru nostri de a-i da locu in colonele diariulu „Fed.“

Ecce acellu articlu:

ALIANCIA LATINO-SLAVA.

Ca ce influentia ave voru evinemin-tule Ispaniei asup'a nostra? — Ecce ce punemu asta di.

Candu cetimu unele foi de publicitate, cari se inchina la fetisii loru, le vedemu ca si-inchidu ochii ca se nu vedea nimicu din cate se petrecu in Ispania.

Noe, cari suntemu prea departati de loculu unde se petrecu evinemin-tile, ni-se pare ca assemenea revolutiune pacifica este lucru mare in Ispania, unu evinementu forte gravu, si care merita tota attentionea omeniloru politici.

Nu suntemu republicani, suntemu monarchisti constitutionali, avemu unu rol si vremu se lu pastramu, ba inca se lu avemu ce-va mai multu de pre catu l'avemu.

Deci, apreciarile nostre asup'a Republice Ispaniei nu potu ave aici unu caracteru de partialitate: noi nu privimu Republic'a de catu din punctulu de vedere allu interesseloru europene.

Traimu in secolulu neprevederiloru, ciunea fulgerulu. Nu potemu dice pentru tota lumea: „lucuru acestu-a e cu nepotintia“, ca-ci nu mai departe de catu a dou'a di putemu fi desmintiti. Neposibilulu de asta-di este posibilulu de mane. De aceea nici ca trebe se damu vre o importantia opiniunii ore-caroru diurnale cari affirmu cu gravitate ca Republic'a aru fi cu nepotintia in Ispania si in Francia.

De este cu nepotintia Republic'a in tierrele scellea, trebe se fia unu altu guvernulu cu potintia. Care? Regalitatea, seau vre o alta forma?

Sunt atatea cestiuni la cari ne desfidemu a raspunde.

Pentru acellu-a care voiesce a arunca o ochire in istoria acestei tierre de la inceputulu secolulu si pana acum, lucru este claru, este evidentu ca regalitatea este usata si nu se mai pote mantiené.

Regalitatea este unu principiu care nu pote esiste fara respectulu populi-loru ce-i sunt supusi, fara prestigiulu seculariu care esalta imaginatiunile si face se se considere ca lucru santu si sacru. Respectulu acestu-a, prestigiulu acestu-a care existe la noi, nu mai existe de locu in Francia si in Ispania. Ori candu vei pune unu rege pre tronulu, revolutiunea se va ascunde sub manteau'a regale; lavelu voru elocoti sub tronulu si voru ishucni la prim'a ciocnire. Noi nu inventamu nimicu, ci ne marginimu a nará. O noua restaurare in Francia, in Ispania, departe d'a dovedí neposibilitatea Republice, din contra n'aru servi de catu o data mai multu, preste catu-va tempu, a constata ca Republic'a este singura posibilu.

Se ne obicnuimu deci cu ide'a acest'a si se o primimu, cu atatu mai multu, cu catu ea nu pote ave la noi nici o influentia in privintia forme guvernulu.

De o cam data, ideea acest'a este cu totul latina, si potemu prevedé cu inlesnire ca, itr'unu tempu mai multu se-

au mai pucinu departatu, tota gintea latina va forma o confederatiune republicana.

Negresitu, Germania nu pucinu va contribui a grabi realizarea acestei idee, si D. Bismark va trebuí se se prepare a vedé trecundu in taber'a inamica pe credincioasa-i aliata Italia.

Acesta hypotesa, dupe noi, va deveni o realitate, nu mai departe de catu mane: acesta hypotesa trebe se attra-ga tota attentionea nostra si se nefaca a ne deschide ochii in patru asup'a attitudei ce urmedia a lua slavii in midiloculu noiei Europe.

Dicemu „noua Europa,“ ca-ci, intr'unu assemenea casu, celle trei rase voru apparé cu totul distincte, si amaru acellea care aru abusa de puterea sa spre a calca in picioare dreptulu si justitia!

Atunci nu vomu mai ave a allege de catu intre doue aliantie: a latiniloru si a germaniloru.

Situatiunea nostra geografica ne indemna a fi mai buni amici cu cei ce sunt mai departe de noi, de catu cu cei ce sunt mai aproape; caracterulu nostru, interesele nostre totulu ne impinge catra latini. Nu mai insiramu aci tote motivele ce ne departedia de nemti, catra cari numai forti'a ne pote suppone, dar cu cari nici o data nu potemu fi aliati.

Prin acest'a inse nu intilegemu a prefera aliantia latiniloru. Chiaru interesele o voru silí.

Si in addeveru, se presupunemu ca Russia, aliata de pre acum chiaru cu Republic'a americana, devenindu mai in urma aliata Republice latine, ca ce situatiune aru face Austriei care are numai in Statulu ei 16 milioane de slavi, candu aru prefera alantia germana? — Espunendu faptele, respundemu obiectiuniloru.

Acestea sunt reflexiunile ce ni-au sugeratu proclamarea Republice in Ispania.

Credemu ca eventualitatiile acestea aru trebuí se faca a si deschide ochii de cu vreme barbatii nostri de statu, si a-i silí se applice câte-va modificatiuni in politic'a loru.

Conferinti'a romaniloru din fundulu regescu.

Conformu apelulu de la 16/28 Fauru a. e. a fostu alalta-eri si eri aici o conferentia de barbati inteligenti romani din tote partile fundulu regescu.

Presidiulu conferintieloru de doue zile a fostu condusu de dlu Paulu Dunca; era referatul u avutu in ambe siedintiele Dlu Dr. Ioanu Borcia.

Discutiunea a fostu moderata si cu tactu de catra toti participantii si, de aceea speramu, ca si rezultatele intregi conferentie voru fi acceptate cu cea mai viua multiamire d'in partea totororu locuitoriloru binesentiloru si buni patrioti din fundulu regescu.

Ne voindu a preocupá catu de putienu opinunile publiculu prin impressiunea, ce a facutu asup'a-ne totu decursulu conferentiei, ne abtinemu de a intrá in meritulu afaceriloru, reproducundu la tempulu seu rezultatulu conferintieloru, presentatiunea ce s'a primitu a se asterne la locurile competente.

Atata credemu inse ca mai este in interesulu causei ca sa comunicamu publiculu inca de astadi:

Adunarea a ținut două ședințe, una joi în 13 Martie, și alta Vineri în 14 Martie și s'a întrunit principalmente în trei puncte cardinale și adică:

1. Arondarea municipiilor fundului regescu în 4, eventualmente în 5 municipii după recerșirile unei administrații mai ușoare și mai eficiente și, deosebirea cetăților libere de municipiile cercuiale după cum este în comitate, și

2. în estenderea legii municipale și asupra fundului regescu cu excepțiunea votului virile;

3. în stergerea universității că nu ce supfluu și, instituirea unei reprezentări provisorie pentru administrațiunea averii comune a fundului regescu.

În privința punctului d'în urma a fostu și o propunere, care se restringea numai prelunga pronunțarea delaturării universității că o corporațiune superflua, era încă pentru administrațiunea averii comune se remana cestiunea deschisă, și după ce voru află proprietarii de bine spre a se administra în viitoriu. Propunerea acestă d'în urma fiindu puțină springinită cadu.

În ziua ultima la deschiderea ședinței prezidintele cetește o telegrama sosită de la Brașiov de la comitetele germane-ungare de acolo, prin care saluta cu căldură adunarea și dorește succesul celui mai bun; mai departe o epistolă de la dl. Ioan Macelariu din Merceurea de aceiași cuprinsu.

Adunarea și-a terminat în 14 Martie lucrările sale și în acea zi, și în cea următoare se departa participării către casele lor.

Fiind lucrul întetitoriu atragându atențiunea romanilor din fund. reg. că rezultatul conferinței se subscrie cât mai în grabă, că se se pota asterne de tempuriu dietei din Pestă până ce adică nu vine cestiunea fundului regescu la desbatere și decider. — Acestu este reportul, ce „Telleg. Rom.“ de la 16 Martie a. c. aduce despre această conferință din Sabiu. Edițiunea de sera de la 17 Martie a diariului guvernamental „Pester Lloyd“ assemene comunica un reportu despre acea conferință. Acestu promptu reportu consuna cu alu „Telleg. Rom.“; cuprinde înso înca și următoarele: Conferința se pronunță cu totul nefavoritoriu a supra proiectului guvernării au fostu DD. Dr. Ștefan Pecuraru și Ionu Pisor. Resultatul final alu deșbatetilor publice a fostu emiteria unei comisiuni de 5 membri (D. D. Elia Macellariu, Dr. I. Borcia, Dr. Ștefan Pecuraru, Ionu Preda și N. Cristea, redact. „Tel. R.“) care va avé se compuna una reprezentatiune către guvern și camera și, a adună subscripțiuni din municipiile fund. reg.

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedintia de la 15. Martiu 1873.

Siedintia se deschide la 10 ore d'în di. Ioșifu Madarasz prezinta în numele seu și a altoru 14 deputati unu proiectu de rezoluțiune relativu la stergerea pedepsei de morte. Proiectulu se va tipari și la tempulu seu se va pertractă.

Valentinu Tóth, avendu în vedere, că riuu Raab a inundat o parte mare d'în comitatulu Soproniu, întreba pre ministrulu de comunicațiune, dacă a facutu dejă unu planu pentru regularea acestui riu? Si dacă da, apoi cugeta ministrulu a pune în lucrare planulu de regulare, pentru că respectivii locuitori se scape baremu pre venitoriu de acesta calamitate?

Ministrulu răspunde, că pana acum n'a potutu lua decisiuni în privința regulării riuu Raab, de-ora-ce a primitu plansori numeroase de la locuitorii interesati și astfelu a trebuit se emitta unu commissariu, care se cercetede afacerea. Deci, pana ce acestu commissariu nu-si va presență raportulu și pana ce acestu-a nu se va examina în birourulu seu, da nu pote se iee mesure definitive în acesta privință; lucrulu este înse în cursu și spera, că în currendu se va mediocul o întiilegere între interesati și asié regularea se va începe neamenatu.

Adamu Lázár înca interpellada pre ministrulu de comunicațiune, că în ce stare se afla afacerea călii ferrate de ostu despre care și în 1 Februaru l'a fostu interpellatu? Are ministrulu cunoșcintia de conclusulu camerei României, addusu în ședința de la 4 Mar-

tiu? Si în fine, cugeta ministrulu a prezenta camerei proiectele necesare pentru delaturarea pedeceloru ce stau în calea construcțiunii acestei linie?

Cu privire la întrebarea prima ministrulu răspunde, că a fostu promissu odata, că va prezenta unu reportu detaiatu despre afacerea acestei călii ferrate; acestu-a înse nefiindu gât'a, nici responsulu seu nu pote se fia multumitoriu; deci roga pre interpellante a asteptă până la prezentarea acelu reportu. Încătu pentru întrebarea a doua oratorele nu crede, că interpellantele se i-o fi adresatu seriosu. de-ora-ce atât'a a trebuit se presupuna despre d-sa, că s'a interesatu cu viua căldura de o afacere, care atinge statulu ungurescu asié de aproape. — La a treia întrebare înse răspunde, că nu va prezenta camerei nici unu proiectu despre delaturarea pedeceloru, de-ora-ce în prim'a linia guvernulu este chiamatu a delatură pedecela și nu camerei. Camer'a va avé se încuviințiede numai unu proiectu esecutat de guvern; și acestu-a la tempulu seu i se va și prezentă.

Ladieu Szögyenyi raporteda în numele comisiunii verificatorie permanente, că litterele credențiale ale deputatulu Georgiu Bartal, alesu în cerculu Mesteacănului, distr. Cetății-de-Petra, s'au aflatu în ordenea buna și astfelu deputatulu respectivu s'a verificatu definitivu.

Camer'a trece apoi la ordenea diliei și ié în pertractare consemnatiunea 16. a petitiuniloru pertractate de comisiunea petitiunaria. Aceste petitiuni se transmittu fără desbatere la ministerele respective.

Urmedia allegerea membriloru în delegatiuni. La propunerea ministrulu prezidinte camerei decide a transmite în delegatiuni totu pre acei membri, cari au fostu și în delegatiunea d'în annulu trecut, înse totodata decide a se lua la protocollu, că acestu conclusu nu pote formă casu de precedentu pentru viitoriu.

Dupa acestă se începe desbaterea a supra proiecteloru de lege despre reformarea seu mai bine urcarea dărilor. Proiectele despre chiri'a caseloru și dare de venitu s'au acceptatu fără discussiune însemnata și numai cu apoi discussiunea generală a supra proiectulu despre darea personală, fiindu înse tempulu înaintatu, în șied. de astă-di vorbește numai St. Domahidy, care se dechiara contra acestui proiectu.

Siedintia de la 17. Martiu 1873.

Siedintia se deschide la tempulu îndatenatu.

Dupa ce se delibera unele agende depucina importanța pentru noi, camerei trece la ordenea diliei și continua discussiunea generală a supra proiectulu de lege despre darea personală.

Ioșifu Vidliczky dice că darea personală este o absurditate natională-economica, unu impositu mascatu alu dării de pamentu. Urcarea acestei dări ar fi analoga cu urcarea unei absurdități; noi'ia e mare și dările nu se potu sterge, înse urcarea lor nu se pote justifică; reulu nu se datedia de ieri seu de astă-di, ci de la annulu împacatiunii 1867, care a încarcatu a supra Ungariei o multime de sarcine fără ca se fi ingrigitu cine-va de portarea lor. Oratorele nu accepta proiectulu de base pentru desbaterea specială.

Eduardu Horn dice, că ungurii se afla facia cu acesta dare chiaru în pusețiunea acelu ministru de financie alu lui Ludovicu XV. care la reprezentatiunea unei deputatiuni de cetățeni ai Parisului, că cutare dare este nedreptă, a răspunsu cu tota linișcea sufletesca: „Au dora am afirmatu eu contrariulu? Dăsu-am dora că e dreptă? Si după ce i se replică, că dacă recunoșce acestă atunci procederea sa nu este mai buna de câtă a acelu-lui-a, care si-baga manile în pung'a cetățenulu și cu forti'a i scote banii, ministrulu răspunde cu aceeași flegma și lănesce că și mai înainte: „Dar de unde asim poté lua seu scote banii de aiurea?“ — Astfelu s'a întemplatu acum și cu ministrulu ungurescu. Atătu d-sa câtă și comisiunea financiaria recunoșce, că darea personală este apessatoria și nedreptă, — și totu-si se sustiene, ba înca chiaru se urca sub cuventu, că starea financiară a statulu trebuie restabilită și spre acestă sunt numai două mediuloce: seu a urcă

dările seu a face detorie. — Urcarea dărilor înse nu va ajută multu la restabilierea ecuilibrulu în visteria statulu. Deficitulu e multu mai mare de câtă ca se se pota accoperi prin cele 9 milioane ce se cascade prin urcarea dărilor. Oratorele voteda contra proiectulu.

Col. Tiszay dice, că nimeni nu i vine în minte a negă, că împacatiunea de la 1867 nu si-are errorile sale, înse, pana candu acestă nu se va substitui prin alta instituțiune fundamentală, este detoria ha-carui-a a sustiené independența Ungariei și pre acesta base defectuosa. Oratorele accepta proiectulu pentru desbatere specială, de-ora-ce scie și este convinsu, că ellu va contribuî la redicarea creditulu Ungariei. Poporulu înca va recunoșce, că a fostu necesariu și nu preste mesura îngreunatoriu.

Carlu Fabricius (săsu d'în Ardealu) înca vorbește contra proiectulu și în fine prezinta urmatorulu proiectu de rezoluțiune: Camer'a însarciniedia pre ministrulu de financie a-i prezenta câtă mai currundu unu conspectu despre restanțele de dări în Transilvani'a. — Prin acestă oratorele spera a dovedi, că țier'a nu pote nici-decâtă se supporte urcarea dărilor.

C. Melchioru Lóyay nu consente cu acestu proiectu de lege. Plusulu de 2½ milioane ce se pote esoperă prin urcarea dărilor se poté esoperă și pre alta cale. În fine înse oratorele dechiara, că, de-ora-ce acesta lege o propune guvernulu éra partit'a sa o sustiene, nu va votă contra.

Astfelu s'a închiatu desbaterea generală. Înse mai înainte d'a trece la cea specială, ministrulu de financie Kerkapoly ié cuventulu și-si face reflesiunile sale la unele asserțiuni ale unoru vorbitoru. Fiindu tempulu înaintatu, șiedintia se redica, în e ministrulu i se rezerva dreptulu d'a-si continuă discursulu în șied. proxima.

Siedintia de la 18. Martiu 1873.

Dupa deschiderea ședinței ministrulu de financie și-continua discursulu intreruptu în șiedintia de ieri; după aceea prezidintele oratorulu de lege despre darea personală votedia 202, éra contra acceptării 107 (absenti 122.) Astfelu majoritatea absolută a acceptatu proiectulu, care se și ié încata în desbatere specială. După scurta discussiune proiectulu, se accepta întregu și, se întiilege, fără modificatiuni essentiali. — Urmă apoi desbaterea generală a supra proiectulu de lege despre timbru, competenție și tace. Col. Tiszay fu cellu de întâiu, care se scolă și pledă contra acestui proiectu.

Între altele oratorele dice: Pentru ca se se accepte o lege precum este cea din discussiune, se receru trei lucruri, și anume 1. Că legea, dacă si nu sterge nedreptățile ce essistu d'în punctulu de vedere alu sarcineloru generalu, cellu pucinu se nu le immulțesca si urce; 2. ca ea se nu împedece pre cetățeni intru rezolvarea scopuriloru statulu, și 3. ca se nu împuciniedia averea cetățeniloru în mesura mai mare, de câtă se pare a fi neaperatu de lipsa conformu reguleloru de dreptu și ecuitate.

Oratorele areta apoi, că legea ce se desbate acum face cu nepotintia realizarea unei-a dintre cele mai nobile misiuni ale statulu facia cu o parte mare de cetățeni.

Ministrulu de financie Kerkapoly concede, că o lege care ar împovără o clasă a poporulu mai tare ca pre altă, seu care ar împedece o clasă de cetățeni d'a cere de la statu essercerea detoritici sale facia cu interesele ei cele mai sante, — ar fi fără indoiela rea; înse la proiectulu d'în cestiune nu se pote aplică nici unulu d'în aceste casuri. Părți litigante, cumperatori și vendiatori de pamenturi nu formedia o clasă socială proprie în statu. Oratorele observa mai departe, că nu este addeveratu, că proiectulu d'în cestiune favorisedia pre bogatu mai multu ca pre cei seraci! cellu bogatu are în totu casulu mai multe processe ca cellu seracu, prin urmare greutatea urcării timbrulu și a altoru tace cade în cea mai mare parte a supra lui. Ce e dreptu, processele baccatelle ale celoru bogati sunt îndreptate mai totade-ună contra celoru seraci, și atunci, dacă acesti-a perdu processulu, semtu aduncu și greutatea taceceloru; înse în acestu casu n'aru

fi avutu dreptu d'a portă processu, și astfelu tacecele de timbru vinu d'a se consideră de reulu cellu mai micu ce si-l'a causatu cine-va însu-si.

Ern. Dulovics prezinta unu proiectu de rezoluțiune după care camerei ar avé se însarciniedia pre guvernulu, ca se-i prezente unu proiectu de lege daspre desființierea directiuniloru financiarie și a perceptatoriloru, éra agendele lor se le treca la casele comitatense și orasienesci.

Pre șiedintia proxima se accepta o discussiune infocată.

Discursulu.

d'în deputatu nationalu Demetriu Bonciu, pronunțiatu în Camer'a Ungariei în șied. de la 3 Martiu, cu ocasiunea prezentării proiectulu seu de rezoluțiune, relativu la votarea neconditionată a summei de 4000 fl. preliminară în bugetulu ministrulu de instrucțiune ca ajutoriu pentru gimnaziulu romanu de Brașiovu.

On. Camera! La această pozițiune voiescu a prezintă unu proiectu de rezoluțiune, și credu, că prin acestu nu voui abusa de regulamentul camerei, că-și proiectulu meu de rezoluțiune stă în legatură cu această pozițiune. Cunoșcu, on. camera, greutățile, ce sunt împreunate cu cestiunea ajutoriului gimnaziulu romanu d'în Brașiev, și tocmai pentru că le cunoșcu, trebuie se marturisescu, că țieneamu securu, ba chiaru si assecuratulu resultatulu proiectulu meu de rezoluțiune, prezintatu în șiedintia de la 28 Febr. a. c. prin care am cerutu înființierea gimnaziiloru de statu romane; am credintu securu resultatulu, fiindu că acelu proiectu n'am trebuit se lu-mai motivediu prin altu ce, de câtă numai prin însasi legea, ceessiste, că-și ellu se basedia pre chiarele determinatiuni ale legii. Înse, neacceptandu-se acelu proiectu, cu nespusa dorere am trebuit se me convingu, că și în cestiuni de cultivare, pretensiunile romaniloru neci atunci nu se implinescu, dacă se basedia chiaru și pre legile positive.

Dara nu numai pentru acestă m'a dorutu, on. Camera, ci credeți-me, mai cu séma, pentru că consciența și intențiunea, cu care am prezintatu acelu proiectu de resolut. n'a fostu numai natională, ci și patriotică. Eu nu voui, că tinerii romani se se creșca numai pentru nationalitate, ci și pentru statu, pentru patria; acestu-a mi-a fostu și mi-este principiulu, ce me conduce.

Înse după ce acelu proiectu alu meu nu s'a primitu, a cadintu, speru că motivarea cellui prezinte, ce lu-vou prezintă, mi-va fi mai ușioră, pentru că motivele și armele, ce le voui întrebunță, voru fi mai ponderose, mai tari, că cum aru fi fostu, dacă proiectulu meu d'în 28 Febr. s'aru fi primitu, că-și atunci s'aru fi potutu dice, ba dl. ministru de instrucțiune publică nesmintitu aru fi și obiectivnatu, că, după ce statulu se ingrigesce pre depliu de cultivarea tenerimeii romane prin gimnaziile de statu, redicate spro acestu scopu, eu nu potu pretinde că statulu se deé și gimnaziiloru confesiunale ajutoriu neconditionatu.

Acum înse, dorere, potu spune, că sum assecuratulu contra acestei obiectiuni. Ba, astă-di chiaru eu potu întrebă, că statulu cum si unde spriginesce ore cultivarea unui poporu de 3 milioane? Ertati, că punu această întrebare, dara, după cele întemplate, credu că sum îndreptatulu a face acestă, că-și on. camera neci unu felu de ajutoriu nu voiescu se votedia acestu poporu. Credu, că fia-cine va află motivatu și justu proiectulu meu de rezoluțiune, dacă regu on. camera se votedia fără condițiuni gimnaziulu romanu d'în Brașiev ajutoriulu de 4000 fl. fara de aceea în fiacare annu preliminaru în bugetu.

On. camera! Înainte de tote observu, că D. condeputatu Gózmánu a amintitu, că summa de 4000 fl. ce figuredia în bugetu ca ajutoriu de statu gimnaziulu romanu d'în Brașiev este legata de unele condițiuni. Tocmai pentru acestă mi-redieu si eu vocea; și totu o data trebuie se rectificu rătăcirea dlui deputatu, care crede, că condițiunile le-a pus; ministrulu de instrucțiune publ. pre candu acele-a le-a pus comisiunea financiară și camerei le-a approbatu.

On. camera! Cu privire la cele 4000 fl. condeputatii, cari au luat parte la desbaterele d'în sesiunea trecută, sciu, că de

sum'a aceea a fostu legata conditiunea, că guvernul statului inea se numéscu professori in proportiune cu sum'a cu care ajuta acelu gimnasiu. Inse acést'a este o astfelu de conditiune, carca gimnasiulu nu pote implini fara a nu abdice de caracterulu sêu confesional si, prin urmare nu pote ajunge in posesianca aceleia summe. Marturisescu sinceru, on. camera, că daca acésta summa si mai de parte se va pune astfelu in bugetu, apoi mai că aru fi mai bine, daca de locu nu s'aru mai preliminá in bugetu.

D'in istoria gimnasiulu romanu d'in Brasiovu se vede apriatu, că in anii 1868, 1869 si 1870 s'a bucuratu de acestu ajutoriu, fiindu că in an. 1862 Maj. Sa dispusse, că sum'm'a de 4000 fl. sê se dăe d'in visteria statului si, afara de aceea, a mai datu pentru totu-de-un'a 1600 fl. pentru procurarea recu-siteloru necesarie. In 1871 s'au pusu conditiunea, amentita de mine si neprimindu-se gimnasiulu n'a mai capetatu acestu ajutoriu, astfelu in cătu acestu gimnasiu porta lipsa de medilocele materialu necesarie. Apoi, deca vomu considerá resultatulu practicu alu acesteia conditiuni, neci nu sciu cum s'aru poté validá că-cu dupa reportulu Dluu ministru la acelu gimnasiu sunt, 14 professori si 164 discipuli. Astfelu dara daca statulu in proportiune cu cele 4000 fl. aru numi 4—5 professori si inspectiunea confesionala respective a gimnasiulu 9 sau 10 professori; atunci ce ar fi ore urmaréa acesteia impregiurări? De buna seama aceea, că intre professori s'ar nasce prea usioru neintellegeri, diferentie si chiaru si asié numit'a certa de lana caprina, de-ora-ce cei numiti d'in partea guvernulu aru pretinde mai multa auctoritate d'in cauza că ei sunt numiti, l'era cei allessi sau numiti d'in partea inspectoratulu supremu confesionalu aru pretinde asemenea mai multa auctoritate d'in cauza că ei sunt mai multi. Aceste diferentie seau rivalisări ne-calificabile n'aru promove caus'a instructiunii si cu osebire a gimnasiulu; deci impregiurarea, că statulu inea ar numi vre o căti-va professori, ar avé unu resultatulu practicu forte neinsemnatu; eu inse credu, că guvernulu ar avé unu folosu multu mai practicu, daca ar essere dreptulu de inspectiune ce i compete, prin ce statulu s'ar assecurá multu mai bine contr'a imputatiuniloru suspicionarie tendentioase, că in acellu gimnasiu se propaga doctrine contrarie ideei de statu ungurescu, de ora-ce prin essercerea dreptulu de inspectiune statulu s'ar poté convinge despre starea lucrurilor si astfelu forte usioru aru poté se vindece reulu.

Inse cestiunea acest'a are inca si alta lature politica. Eu marturisescu sinceru, că numi prea place că sciu si sciu cu toti, de-ora-ce s'a publicatu si in foi, că corpulu legislativu allu Romaniei a votatu una subventiune de 15.000 franci pentru gimnasiulu romanu d'in Brasiovu. Acestu faptu nu-mi prea place d'in motivu, că dupa porerea mea, statulu ungurescu este in prim'a linia chiamatu si detoriu a se ingrigi de educatiunea nu numai a acestoru-a, ci preste totu a toturoru civiloru statulu; prin acest'a inse nu voiú sê d'icu, că unu statulu ore-care n'ar avé dreptu d'a subventiuná vre unu institutu d'in altu statulu; inse in totu casulu este lucru curiosu, că, precandu noi nu dămú nici unu cruceriu, seau deca vomu sê dămú, apoi punemu nisce conditiuni cari nu se potu implini si cari sunt mai multu unu pretestu spre a nu da ajutoriulu, de cătu buna vointia si intentiune de ajutorare, atunci e lucru prea firescu, că ajutoriulu ce se dá d'in partea unui statulu strainu ni se pare cam curiosu.

Onorab. Camer'a! Cu ocaziunea trecuta d. ministru de culte si instructiune publica a binevoitu a aminti, că in sensulu legii de nationalitate in Zomboru si Muncaciua a infiintiatu gimnasia; marturisescu sinceru, că precum atunci, asié si acuma nu potú sê nu-mi esprime bucuria facia cu acesta declaratiune a ministruulu, inse totodata sê mi se ierte a-mi esprime si parerea de reu, că pentru ce n'a binevoitu a se ingrigi si de romani, cari in totu casulu ar meritá atât'a considerare. D. ministru a mai dissu, că n'ar fi cu scopu, ca in tote 8 clasele gimnasiulu sê se propuna studiele in limb'a nationalitáti pentru care s'a infiintiatu gimnasiulu. Cu privire la acest'a me provocu la cuvintele acellui membru allu camerei, care se bucura de cea mai mare auctoritate, adeca la meritulu deputatu allu orasiulu internu din Pest'a, care in sedinti'a din 23 Jan. a. tr. a dissu că „nu a filu cu

scopu, ca tinerii din clasele gimnasiulu mai inferioare sê se instruedie in limba straina, că-ei daca s'ar intemplá acest'a, parinti aru cheltui in daru, er' elevii si-aru perde tempulu fara nici unu folosu.“

Onorab. Camer'a! D. ministru a promissu, că cu ocaziunea organizatiunii instituteloru medie va luá in consideratiune cuvințiosa pre romani; eu la tempulu seu in totu casulu mi voiú luá libertatea d'a me folosí de acesta promisiune, inse marturisescu, că asiú fi doritu si mi-ar fi placutu multu, daca dlu ministru ar fi si facutu acest'a pentru că cine scie in fine candu se va subscrone camerei acesta organizatiune a instituteloru medie; inse de se va intemplá acest'a, promisiunea dluu ministru me liniscescu forte multu si, precum dissei, la tempulu seu me voiú si folosí de dinsa. — Proiectulu meu de resolutiune, relativu la obiectulu din discussiune, suna astfelu:

„Considerandu, că pana acum statulu inea nicaieri n'a infiintiatu vre unu gimnasiu de statu pentru tinerimea de limba si nationalitate romana, precum prescrie acest'a §. 17 allu art. de lege XLIV din 1868, si că statulu nu aduce nici unu felu de sacrificiu in favorulu cultivării nationalitáti romane: conditiunea de la care se face pendinte redicarea subventiunii preliminare pentru gimnasiulu romanu de confesiunea gr. or. din Brasiovu, ca adeca ministerulu sê numesca professori in proportiunea summei de subventiune, — se sterge si scote din vigore, éia 4000 fl. preliminari pentru gimnasiulu romanu de Brasiovu se votedia fara nici o conditiune.“

Onorab. Camera! Presintu acestu proiectulu de resolutiune si rogu pre d. ministru, sê binevoiesca a luá in consideratiune neinsemnatarea acesteia summe si reactiunea ce proiectulu o produce acum in allu treilea anu, si astfelu sê binevoiesca a nu combatte acceptarea acestui proiectulu de resolutiune (Approbare din stang'a.)

M.-Radn'a, 12. Martiu 1873.

Onor. Red.! In rondulu trecutulu candu vi scriissemu despre cele intemperate in comun'a P a u l i s i u (cotulu Aradulu) la caleaiulu correspondintiei melle apromissemu a vi avisá la tempulu sêu despre cele ce ar urmá; deci vinu cu totu respectulu a ve rogá pentru pucinu spatiu in diariulu ce redigetii.

Domnii de la comitatu indata dupa ce fura avisati despre cele intemperate, că nisce hiene turbate sarira spre a apperá pre marsiav'a loru unelta cu tote medilocele de care dispunu, — inea a dou'a d'ice vice-comitele romano-fagulu T a b a i d i se presentá in persona „spre alinarea spiriteloru iritate“ facundu presiune asup'ra poporulu cu persecutori in frunte cu commissariulu de securitate, allergare la casele omeniloru cari commiserá fapt'a cea buna de scosera pre jud'a, — legara siese barbarescu escortandu-i la judetiu in Radn'a unde si adi i tienu pre bietii omeni inchisi éra pre notariulu Bildhauer lu restitui in postu-i declarandu-lu cu totulu nevinovatu; Ven. preotime locale in frunte cu mai multi locuitori onorabili protestara solemn, asternendu la pasia, contr'a notariulu, protestulu loru care contine 16. puncte, cătu mai bine documentate.

Dar' ce folosu! domniloru magiari, adi de sortea nostra disputori, neci căli pasa — ore faciá cu notari romani totu astu felu ar' pas-si? Faptele lui Tabaidi, ni arreta contrariulu; ca documentu, persecutarea ce o face numai unde pote (Siri'a, Pecca-rom.). D'in ini-mele domniloru adi stapanitori; au appusu si ultim'a radia de dreptate. Au este aci fara de lege! candu in protestulu asternutu d'in partea locuitoriloru sunt atinse cele mai mari gravamine contr'a notariulu, si anume: 1. in libellele de contributiune sunt lassate a fara sume de câte 3—4 fl. ce respectivii jura că atât'a a platitu; 2. pasciunea fara convoirea locuitoriloru essarendatu, 3. limb'a in care au a se duce affacerile notariale de felu nu vre sê fia cea romana; cu tote că este decisu in caus'a acest'a. 4. pre unu locuitoriu inaintea martoriloru l'a palmuitu in cancelaria. 5. pentru contracte ce facu omenii trage dupa oi câte 60—70 pan la 100 fl! fara a le duce caus'a in curatu, etc. etc. si totu-si vice-comitele nostru cellu renumitu si omu care

este forte practicu in tote causele la-dechiara nevinovatu, si cu brachiul lu-restitue contr'a vointiei poporulu; — este aci dreptate? ba feritu-au bunulu Ddieu de asié dreptate unguresca! tristu si dorerosu candu domnii magiari a ne sugrumá si maltratá. Caus'a acest'a inportanta pentru noi, dupa spuneri este data in man'a dluu Stauescu, pentru a o apperá — sperámu că va fi la inaltimea misiunii sale si o va sci-o pre deplinu deslegá. — La ce Ddieu-i ajute! Aureliu.

Romani'a.

Septeman'a trecuta in Camer'a Romei libere s'au petrecutu unu actu de mare inportantia, ce dovedesce că, de câte ori interesele vitali alle tierrei se punu in jocu representatii ei, fire ar cătu de servili in cestiuni secundarie facia cu guvernulu, sciu sê stee la inaltimea misiunii loru, candu patriotismulu loru este pusa la proba. Asiá si in casulu de facia. Conventiunea inchiata de consiliarii actuali ai Princiului Carlu I. cu Ostrunguria, pentru junctiunile căililoru ferrate romane, la mai multe puncte de a lungulu marginiloru Romaniei de spre Austria a fostu respinsa de adunarea deputatorulu cu 49 voturi contra 45, adeca cu majoritate numai de 4 voturi, ceea ce ne face a presupune că sau presi nea, ce guvernulu essercita a sup'ra deputatorulu, este mare, sau că numai cu atâte voturi au precumpenitu cei cu convic-tiunile, că junctiunile amantite ar tote sê fia in prejudiciulu Romaniei.

Mai nainte d'a spune parerile nostre asup'ra cestiunii, lassámu ca sê urmedie aci appretiarile diariulu „Semenatorulu“ care sunt identice cu alle totu roru diarieloru opositionab d'in Romania'a.

„Discussiunea asup'ra acesteia conventiuni s'a urmatu doue dile; oppositiunea reinforziata in acésta ocaziune cu o parte din „jun'a drépta“ a desfasuratu o energia d'in cele mai laudabile intru combaterea acesteia lucrari care aduce cu sine taiarea tierrei nostre de a cur-medisiulu de cátra căile ferrate austriace, si prin urmare o impunicare a traficulu pe marea nostra linia ferrata, care peregure tierra dealungulu de la unu capetu la altulu, si apoi o noua incurcare a bugetulu cheltuelorulu cu o suma anualu, appretiatu de insu-si sustiitorii guvernamentali la cifra de 5,000.000 franci pe unu timpu indeterminatu.

Ceea ce inse érá mai inspaimentatoriu in acestu actu, érá aceea, ca se constituia Austria unu felu de servitate internationalu asup'ra căililoru nostre ferrate, si i se deschidea unu dramu strategicu carei permiteá in câte-va ore la orice eventualitate a rumpe in doue fortiele nostre de apperare nationale, a impedeá concentrarea loru, si in o clipa a ocupá pozitiiunile nostre cele mai tari si insu-si capital Romaniei.

Positiunea politica ce aru fi resultatulu pentru Romania'a din unu assemine actu allu nenorocitei nostre politice de astadi aru fi fostu din celle mai compromitetorie, in facia celorlu alte poteri mari alle Europei subsemanatorie tratatulu de Parisu, ca-ci acest'a aru fi fostu unu atentatu din celle mai vedite, la starea ce ni este creata actualmente prin tratatele internationali, si arruncare facisia si decisiva a Romaniei in braciule politice Austro-Germane.

Că nisce mari si puternice interese eran in jocu in acésta affacere, numai incape nici o indoieia. Siedintiele camerei in totu cursulu desbateriloru presentau aspectulu cellu mai solemn: tribuna diplomatica érá plina de delegatii toturoru agentiloru straini. In diu'a a dou'a a discussiunii adica Marti s'a arretatu insu-si agentele imperiulu germanu in persona, si pucinu dupa, elu cá cumu aru fi fostu a contr'abalanciá acésta immensa influentia veni, si agentele Russiei.

Ministrii se agitau pe fotoliorulu loru ca cumu aru fi fostu galvanisati de o putere occulta, care i faceá a nu-si mai affá locu. D. Costaforu aprigulu ministru de esterne care semtia pote bine, că aici érá sê se resolve un'a din acelle cestiuni, care attingeá neaperatu in chipulu cellu mai directu acelle „mari ingagiemente“ care au motivatu urmaréa la putere a sa si a demniloru sei collegi, se agitá, cumu

díce d'featori'a ca „un u a d e v e r a t u d o m o n u i n o c r i s t e l n i t i a“ necontenitu lua cuventulu, scambá si tonulu si limbagiulu seu silindu-se a convinge pe cătu se va poté mai multi, aci apigu si arrogantu, aci teritoru si magulitoru. Intorcandu-se in tote partile, cantáudu a audí tote interuptiunile si a invinge tote obiectiunárele, a prevení tote indoieiele. D. ministru ailu lucráriloru publice cu cadavros'a sa limbucia luá assemene cuventulu si se incercá a da esplicatiuni asiá numite tehnice in fellulu d-salle; de-si lectiunea pareá a fi fostu multu chibsuita si inveniata, totu-si de mai multe ori se incurcá in numerulu chilometriloru, a caroru constructiune cadeá in sarcin'a tierrei dupa acésta conventiune, si in cifra banesca a costulu loru. D-sa fu de mai multe ori prin interuptiuni judiciose nevoitu a recunosce errorile grossolane, in care se affundá si in care pareá decisu a vroí se induca in-si camer'a in favorea tristei cause ce apperá. La urma de totu veni si insu-si marele Presiedinte allu consiliulu ministriloru si cu vocea sa, carei-a totu daun'a se incerca a-i da o accentuare de vechia evghenia si de inganfata atotu puternicia, essortá camer'a ca cumu unu pastoru aru vorbi turmei salle de a votá si acésta trebusiora, — Totulu fu inse in desiestu. Puternic'a voce a adaverateloru interese nationali esprimate prin vocea DD. Cogalniceanu, G. Manu, G. Bratiannu, N. Ionescu, facu profunda si decisiva impressiune asié, incátu insu-si vocea oratorulu cellu mai acreditatu allu regimulu D. V. Boerescu remase de astadata fora ecou, si 49. bile negre venira a sdruicá intr'unu momentu totu esiafodagiulu ministeriale inaltiatu pe cascigarea acesteia mari cestiuni, tote visele de noue favoruri, de stralucite decoratiuni si de noue intariri la putere prin unu concursu si mai energica allu stralucitoru!

Aplausele cu cari opiniunea publica a primitu acestu patrioticu votu, a resunatu negresitu cá unu tocsinu lugubru in adancimile regimulu. Fi-vá acest'a unu semnu allu desceptarei?“

VARIETATI.

*(Diu a r i s t i c u.) „Post'a Brailei“ incetá d'a mai apparé, si in loculu ei appare de la 1873 in cöce „Cetatienu lu“ o data pre septemana. Cetatienu lu, judecandu dupa cuprinsu, se vede a fi intr'adveru cive romanu.

*(Friedricu celu mare si gener. Ziethen.) D'in multe enarratiuni se vede cu regelulu Friedricu i placé a negagi pre betranulu generariu Ziethen si cum acestu-a nu-i romané detoriu regelulu neci cu o litera. Astfelu odata regele vouindu a vidé cum si-va ajutá betranulu generariu, demandá, că la prandiu sê nu se puna lingura langa blidulu sêu. Punendu-se sup'ra pre mésa, regele disse lui Ziethen: „la mancare voinice, inse misielu si ticalosu se fia cellu, ce nu si-va mancá sup'ra.“ Ziethen se facú, că candu n'aru observá intentiunea regelulu, d'alu aduce inperplesitate, ci liniscitu si-taiá o lingura d'in cogia panii si mancá sup'ra. Dupa ce gatasse cu sup'ra, suridiendu se uitá in giurulu mesei si disse: Cu sup'ra am fi gatatu, inse acuma, domnii mei, misielu si ticalosu acellu-a, ce nu-si mananca lingura sa, si, cu acéstea si-rose lingura sa (de cogia de pane.)

*(Calle ferrata.) In „Osten“ d'in Vien'a affámu urmatoriele: Dupa informatiunile ce le primimu, este afara de tota indoieia, că callea ferrata Siedisior'a-Brasieu cu finele lui Mailu se va dá publiculu spre folosire.

*(Convoicare.) Tenerimea romana d'in Bud'a-Pest'a este invitata la Adunarea generalu, ce se va tiene in 23 Marte a. e. la 5 ore d. m. in localitátiile societáti de lectura, la care comisiunea de 5 membri, esmisa pentru esaminarea socoteleloru comitetulu balulu, va presintá reportulu despre resultatulu esaminării.

*(Tc a t r e i n I s p a n i ' a) Dupa cele mai recente date statistice in Ispania sunt 334 teatre. Si anume in Madridu sunt 12, Barcelon'a 15, Cadissu si Sarragos'a câte 4, Valladolidu, Vallencia, Granad'a si Almaini'a câte 2. In tote teatrele d'in Ispania inchiapula o lalta 117.935 spectatori.

*(M u l t i a m i t a p u b l i c a.) Commun'a basericesca gr. cat. d'in Opidulu Siri'a prin subscrisii vine a-si esprime cea mai ferbinte multiamita fiesca, Pr. S.Salle. Parinte-

lui Eppu diecesanu. Dr. Iosifu Popu Selagianu care iubirea sa parintesa facia cu noi sicu baserica nostra in decursulu pastorirei salle nu au incetata a-o reversa; — asiã dupa-ce la anulu 1870. s'a induratu cu o suma de 317. fl. a contribui la aredicarea orologiului in turnulu baserice, — la anulu 1871 s'a induratu a concurge cu unu ajutoriu de 2000 fl. la edificarea scolei nostre, — era adine suprinde cu o bucuria nespusa, candu prin ordinatiunea d'ir. 26, Fauru. a. c. Nro. 185. gratiosu resolvedia era-si d'in allu seu propriu sum'a necessaria spre cumperarea unei sesiuni de pamentu estravillanu pre parte parochiei nostre, pentru cari benefaceri adeveratu parintesci cu acest'a venima canisce fii credintiosi ai Pr. S. Salle, a rogã pre atopoterniculu Ddiu ca sã-i prelungeasca firulu vietiei intru multi anni fericiti spre binele si infloirea S. baserice si a natiunii nostre. — S'iri'a, 113 Martin, 1873. Vasiliu G i r o s i u, preutu gr. cath. in S'iri'a. Lazaru V e l ' a, curatoru I. Paullu O r b u, curatoru II.

* (D e s m i n t ' r e). In pretiuit'a focia „F e d e r a t i u n e a“ nru 9. a. c. cetindu intre „Varietati“ scirea electrica d'in Deesiu in care se dice: „Illegaltate la alegerea de notariu comunale provenita d'in abusu de potestate officiale; si ca la allegerea notarului com. in Cascãu Nicolau T u n s u intrunindu 39. voturi — fu respinsu de judele processuale B u z u r u facia cu 3 voturi alle contra-candidatulu V a r a d i Z s i g a si ca se va face reclamatiune.“ Fiinduca telegrammulu acellu-a contine assertiune neaddeverata veru: ca in pretiuit'a foia sã aveti bunetate a da locu la acesta a mea rectificatiune: Allegerea de notariu in Cascãu nici ca s'au tinentu pana la datulu telegramului, fiinduca aceea numai in 12. Februaru s'au tinentu, Nicolau T u n s u intrunindu pluralitatea voturilor la allegere, densulu fu allessu si juratu la postulu acellu-a de notariu, asiã onoratii cetitori ai „Fed.“ se potu convinge ca telegramulu datu din Deesiu d'in 7. Februaru nu a fostu intemeiatu pre adeveru. Primiti, etc. Magogea 11. Martiu 1873. J o n u B u z u r a, m. pr. jude process. in cere. Cascãului.

* (P o s t a n o u a). In comunitatea Magyar-Nãdos (comitatulu Clusiu) s'a infiintiatu directiune postale.

(Bibliografia.) A essitu de sub tipariu zoolog'ã d-lui D. Ananescu, pentru clasele superioare din licee (gimnasie) si seminarie si pentru toti cãti au dorintia d'a se iniãã in frumosele, intinse si multu folositoriele sciintie alle naturei. — Zoologi'a si Geologi'a, ar endoue illustrate cu gravure se gassescu la autoru (strad'a luteraniloru nr. 7, in Bucuresci,) precum si la tote librariile din capitala. Pretiulu unui esemplariu 4 lei si scadiementu proportionalu pentru unu lumeru mai mare.

— Assemenea a essitu de sub tipariu „Istoria critica a Romaniloru“ de B. P. Hasdeu; deposita callea Mogosioei nr. 172. — Remane sã scãmu, daca opulu completu a essitu de sub tipariu, seu numai fasciculu armatoriu III. — Pretiulu unui fasciculu dintre celle dejã aparute este 5 lei noui; este deci probabilu ca si pretiulu acestui fasciculu nu va fi altulu.

Se affia de vendiare „A d e v e r u l u“ a supr'a caderii ministeriului Bratianu, sa liberalismulu si istoria lui in Romania, de Emanuulu Q u i n e z u. Pretiulu 5. lei n. („Addeverulu“ inse este, ca D. Quinezu, in darnu si-serie numele cu Q u d s a totu Chinezu remane. Apoi 5. lei l este putere de bani pentru Chineziele, fia si Quinzeriele dsalle.)

Angli'a. Dupa scirile cele mai recente, crisa ministeriale, de care amintisseranu in nr. tr. sã vede a se fi inchiaiatu. D'israeli, conducatoriulu oppositiunii, dechiarã reginei, ca nu iã a supr'a sa compunerea noului cabinetu. Deci regin'a consultã era pre Gladstone si acestu-a reocupã era postulu seu de ministru presiedinte, dechiarandu ca nu va recede de la propusetiunea sa. In camera Gladstone dechiarã, ca d'in nou

a pusu sierbitiele salle reginei la dispoziitiune si ca se va consultã cu amiciei sei despre agendele ulterioare; de o camdata deci propune amenarea siedintieloru pana pre 20 Marte, sperandu ca pana atunci va potã scote ce-va calle, ce se si primisce. D'israeli assemene dechiarã, ca elu aru fi fostu gat'a a compune noulu cabinetu, inse nu cu camer'a presinta.

Franci'a. Ministulu de esterne presintandu in siedinti'a de la 17 Marte conventiunea inchiaiatã cu Germani'a, despre evacuarea teritoriului franceze, fu salutat cu applause fragurose. Urmatoria ordine de di fu primita cu unanimitate: Adunarea nationala, primindu cu indestulire patriotica comunicatulu guvernului, este ferice a fi finitu cu generosulu ajutoriu alu tierrei, cea mai esentiale parte a detoriei si, multiumesce guvernului si lui Thiers, care a binemeritatu de patriã. Una deputatiune, custatoria d'in vicepresiedinti, cuestorii si notarii camerei, insociti d'o multime de deputati d'in stang'a si d'in centruri comunicã lui Thiers conclusulu camerei. Thiers respundiendu dise: Cea mai fromosa recompensa pentru ostenele este increderea ce tierra si Adunarea nationala i-o manifesta.

Correspondintele d'in Franci'a a unui diuariu germanu serie urmatorie: Conventiunea despre evacuarea teritoriului franceze sa ratificatu in Berolinu eri sãr'a la 5 ore. Guvernulu d'in Versali'a aru fi doritu se inconscientiedie mai antaiu Adunarea nationala despre acestu resultatu importante, inse depesi'a, acceptata d'in Berolinu, sosl numai dupa inchiaierea siedintiei de la 15 Marte. Resultatulu consultatiuniloru diplomatice este urmatoriulu: Guvernulu franceze se obliga intre 1 si 5 Maiu a. c. a solvi restulu miliardei a patr'a. A 5 si ultima miliardã se va solvi in patru rate egale si anume in 5 Juniu, 5 Juliu, 5 Augusta si 5 Septemvre. D'alta parte imperatorele Germaniei se oblega a evacua de la 1 Juliu incependu in siepte septemane despartiemintele Vogesiloru, Ardenniloru, Meuse, Meurthe si Mosel'a, assemene loculu si fortaretia Belfort; inse ca garantia pentru diumatea miliardului, ee remane a se mai solvi, loculu Verdunu va remene ocupatu pana in 5 Septembre, si in duoe septemane dupa aceea se va evacua.

Numai de cãtu dupa ce instrumintele diplomatice voru fi aduse, in forma autentica, se voru presintã Adunãrii nationale spre aprobare, ca apoi in tempulu celu mai scurtu, sã se pota definitivu inchiaia ratificatiunea. Buletinulu officiosu sprima speranti'a, ca conditiunile noiei conventiune, pre langa tote reminiscențiile doreroze, voru imbucurã patriotismulu toturoru civiloru biue sentitori. Fara indoieia natiunea francezã va scã fi reconoscutoria lui Thiers, ca elu in 2 1/2 anni dupa inchiaierea pacii a resoltitu una cestiune despre a carei succesu la inceputu forte multi se voru fi indoitu. Unii neampacati inimici ai Republicei si Franciei pote voru amblã si se voru nisni a timbrã si acãsta conventiune de rea si stricatiose, inse asta-di nu multu, seu chiaru nimicu nu voru mai apesã cuvintele acestoru-a.

Austri'a. Una siedintia numai a comisiunii, emise de senatu pentru consultare a supr'a reformei electorale,

a fostu d'ajunsu pentru ca DD. seniori ai comisiunii sã se convinga despre salutarele efecte alle reformei electorale si sã o afle buna si demna d'a o recumendã innaltului senatu spre aprobare si primire. Reportorulu comis. baronulu Lichtenfels va presintã senatului consultatiunea si conclusulu comisiunii si, nu mai este neci o indoieia, senatulu inca va primã proiectulu despre reformã electorale. Inse pana unde si pana candu voru potea o duce cu acãsta pretinsa medicina nemtiesca-centralistica assemene vomu vidã. Foiele nemtiesci dicu, ca se aude, inse nu numai se aude, ci este addeveru, dicu altii, ca federalisti d'in acãsta comisiune a senatului, Rechberg, Clam-Galas, Jablonowsky si alti au combatutu cu tota puterea reformã electorale, cu tote aceste-a majoritatea centralista a comis. a primitu-o.

Nu se pote affirmã cu tota positivitãte, deca polonii, alesi in delegatiune, cari, se scie, ca au parasitu camer'a deputatiloru voru lua parte seuu bala agendele delegatiunii. In 20 Marte presiedintele camerei va provocã deputatii galiciani se si ocupe locurile salle in camera.

Sciri electrice.

Bucuresci. 16. Marte. Intre guvernulu si camera s'a esoperatu o convenire in cesiunea bancei fonciare, dupa care singuru proprietarii de pamentu sunt indreptatiti a infiintã bance fonciarie si, in tempu de 10 anni nu este ertatu a se infiintã in Romania institutiuni de bance prin asociatiune de capitalisti.

Berolinu, 17. Marte. Camer'a deputatiloru primã la a dou'a consultare toti paragrafi proiectului de lege despre puterea disciplinaria basericesca si infiintarea unui judetiu pentru baserica. Proiectulu fũ combatutu de membrii centrului Malinkrodt, Windthorst si Reichensperger.

Parisu, 17. Marte. Conventiunea inchiaiatã despre evacuarea teritoriului franceze constã d'in 6 articoli. Dupa 5 Juliu remanu ocupate inca numai Verdun cu calea militaria libera cãtra Metz, cari assemene se voru evacua in 14 dile dupa 5 Septemvre.

Madridu, 17. Marte. Cabrera, betranulu conducutoriu alu carlistiloru a reconoscutu Republic'a ispana. Prin acãst'a caus'a lui Don Carlos, mai alessu in Cataloni'a, este perdutta.

Roma, 18. Marte. In siedinti'a de eri a camerei ministruulu de finacie presintã socotelele de inchiaiare pro 1871, conspectulu financiale pro 1872, bugetulu definitivu pro 1873 si bugetulu provisoriu pro 1874, si constata in esposeulu seu, ca in an. 1872 veniturile s'au immultitu cu 65 millione mai multu ca in an. 1871. Arãta ca deficitulu pre an. 1873 este 131 mil. spera inse a lu-acoperi prin veniturile d'in an tr. si prin cele 40 mil. bani de papiru concese; era defficitulu pre an 1874 va fi 107 mil. dechiarandu ca pentru coperirea acestui-a nu va avã lipsa se faca operatiuni de creditu.

Tunis, 17. Marte. In unele locuri ale provinciei franceze, Algeri'a d'in Afric'a de nordu, s'au escatu miscãri revolutionarie. Mohamedanii prefacura in cenusia mai multe statiuni

de calli ferrate. Inse pucinu disciplinatele orde alle rescolatiloru nu potu ra multu tempu dã peptu cu ostirile Republicei franceze si, astfelu reascolã dupa pucine dile fu nabuãta. Unii matadori si rescolatiloru avura inca tempu a luã lumea in capu, altii fura prinsu si predati tribunalului militariu.

Viena, 18. Marte. Ordenariulu bugetulu ministruulu de resbellu nu sa immultitu; pentru ce-lu straordinariu inse se voru mai cere inca 11 millione d'intre cari 4 millione se voru intrebuintiã spre cumperere de puscii si restulu de 7 millione spre deplin'a armare a unei urmate de 800,000 feciori.

Viena, 18. Marte. Imperatulu Rusiei va sosi in 10 Juniu si va petrece aici vre-o 4 dile; inse principele de corona alu imperiului germanu va sosi inca in 10 Maiu si va petrece aici mai multu tempu.

Berolinu, 18. Marte. Intre amintitiã articuli despre inchierea conventiunii facute cu Franci'a, cu privire la evacuarea teritoriului franceze, mai este d'a se observa si articolulu, care determina, ca pana la esecutarea evacuãrii districtulu Belfort se remana neutrale si ca acolo se nu fia ertatu a redicã alte fortaretie.

Berolinu, 18. Marte. Consiliulu confederatiunii, desconsiderandu propunerea celoru 97 preuti, d'a pone in stare de acusa pre consiliariulu Bodenheimer pentru dissertatiunea sa, tinentã a supr'a ultramontanismulu, trecu la ordinele dilei. Relatiunile intre cleru si consiliulu confederatiunii preste totu in Elveti'a sunt de unu tempu in coce forte acute si inamice.

Indreptare. In Nr. 18. „Fed.“ facia I. col. 1. versu 20. de la valle in susu, in locu de „imãtã,“ a se ceti „in v i t ã.“ — Pre facia II. (pag. 70.) columnã 2. alineã ultima in locu de „promulga“ a se ceti „p r o r o g a“ (amãna). — Gresiellele de tipariu mai menunte le voru indreptã insi-si onorab. cetitori, pre cum si anomaliele „dechante“ in locu de „decãnu“ — „prolungedia“ in l. de „prolungesce“ etc.

Burs'a de Vien'a de la 18. Martiu 1873.

5% metall.	71.70	Londra	109.
Imprim. nat.	74.50	Argintu	107.60
Sorti d'in 1860	104.75	Galbenu	5.17
Act. de banca	985.—	Napoleon'dor	8.71 1/2
Act. inst. crec.	341.75		

Propriet., edit. si red. respundiet. : ALESSANDRU ROMANU

Sifilitic'a si impotentia, fia vechie seu de curunduf nascute,

se voru tratã dupa metodulu homeopaticu de Dr. I. E r u s t, Pest'a, strad'a idoliloru (Göteborgasse) nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 15., de la 2—5 ore dupa media-di.

Aceste morburu se trateaza a desse ori in modulu celu mai usioru cu dose mari de iodu si argintu viu, si acãst'a se face numai spre ajungerea unui resultatu momentanu. Patientii vindecati in modulu acestu-a voru cadã mai curundu seu mai tardiu in morburile colle mai infricosiate, incãtu inca in aduncele betranetie voru avã dorere, a sufferi greu de conscentiile acestei tratãri usiore si superficiale. Scutu contra acestoru feliu de pericle ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, nu numai ca vindeca dorerile, celle mai invecitate, ci effectulu lui este asiã de binefactoriu, incãtu nu lassa dice cea mai mica temere de urmãri rele. Diet'a ce se va prescrie este simpla si usioru de tinentu.

(3—12) r